Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 19. kesäkuuta 2017
(OR. en)

10137/17

COAFR 175
CFSP/PESC 501
POLMIL 76
CIVCOM 106
MIGR 110

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	19. kesäkuuta 2017
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	10131/17
Asia:	Mali ja Sahel – Neuvoston päätelmät (19. kesäkuuta 2017)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3551. istunnossaan 19. kesäkuuta 2017 hyväksymät neuvoston päätelmät Malista ja Sahelista.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT MALISTA JA SAHELISTA

1. EU vahvistaa olevansa sitoutunut tukemaan Sahelin alueen maita, joihin kohdistuu jatkuva terrori-iskujen ja rajat ylittävän rikollisuuden, kuten ihmiskaupan sekä ihmisten, huumausaineiden ja ampuma-aseiden salakuljetuksen uhka. Neuvosto tuomitsee jyrkästi eilisen terrori-iskun. Muita riskitekijöitä ovat puutteet hallinnossa, osallistumismahdollisuuksissa ja rankaisemattomuuden torjunnassa. EU on omaksunut Sahel-strategian ja sen alueellisen toimintasuunnitelman pohjalta vahvan, kokonaisvaltaisen toimintamallin voidakseen tukea alueen vakauttamista käyttämällä kaikkia keskeisiä välineitä, jotka sillä on käytettävissä diplomatian alalla, pitkän aikavälin kehitysyhteistyössä, ihmisoikeuksien tukemisessa, vakautustoimissa, selviytymiskyvyn kehittämisessä, muuttoliikkeen hallinnassa sekä turvallisuustoimissa – myös YTPP-operaatioita. EU antaa myös tukea Malin ja Sahelin alueen haavoittuvassa asemassa olevien asukkaiden humanitaarisiin tarpeisiin.

2. EU:n vahvaa sitoutumista sopimukseen osoittaa korkean edustajan osallistuminen 5. kesäkuuta 2017 rauhansopimuksen seurantakomitean (Comité de Suivi de l'Accord de Paix) kokoukseen Bamakossa ja EU:n Sahelin erityisedustajan jatkuva aktiivinen osallistuminen seurantakomiteaan sen jäsenenä sekä sovittelutoimiin. Malin rauhan ja sovinnon sopimuksen allekirjoittamisesta on kaksi vuotta, ja sen nopea ja kokonaisvaltainen täytäntöönpano on edelleen ainoa keino palauttaa maahan rauha ja turvalliset olot, ja kansalaisyhteiskunnan, myös naisten ja nuorten, olisi osallistuttava siihen kaikilta osin. EU odottaa kaikkien toimijoiden Malissa löytävän erimielisyyksiinsä yhteisymmärrykseen perustuvia ratkaisuja, jotta valtionhallinto voitaisiin pian palauttaa voimaan Pohjois-Malissa ja jotta voitaisiin pidättyä kaikista toimista, jotka saattaisivat vaarantavat tähän mennessä tapahtuneen edistymisen. Ensisijainen vastuu väestön suojelusta ja hyvinvoinnista on Malin osapuolilla itsellään. EU kannustaa myös G5 Sahel -ryhmän maita osallistumaan tehokkaammin Malin rauhanprosessiin.

3. Pohjois- ja Keski-Malin jatkuva turvattomuus, jota ruokkivat terrorismi, radikalisoituminen ja rajat ylittävä järjestäytynyt rikollisuus, kuten huumekauppa, sekä niistä johtuvat vaikeudet varmistaa väestölle humanitaarinen apu ja perussosiaalipalvelut uhkaavat maan vakautta, alueellista koskemattomuutta, hallintoa, sosiaalista ja taloudellista kehitystä ja oikeusvaltion toteutumista Malissa sekä laajemmin Sahelin alueella. On olennaisen tärkeää, että väestön olot alueella parantuvat konkreettisesti. EU palauttaa mieleen, että kaikkien toimijoiden on kunnioitettava kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta siviiliväestön suojelun varmistamiseksi ja myös sen varmistamiseksi, että lapsille taataan oikeus koulutukseen. Tältä osin EU harkitsee sellaisen kestoltaan rajoitetun toiminnan käynnistämistä, jolla tuetaan siviilihallinnon palauttamista Malin keskiosiin ja käsitellään siten turvallisuuden ja kehityksen välisiä yhteyksiä. EU jatkaa EU:n Afrikka-hätärahastosta rahoitettavien keskeisten toimien toteuttamista, muun muassa tukemalla siviilijoukkojen valmiuksien kehittämistä (esim. PARSEC, GARSI, tuki G5 Sahel -maiden alueelliselle yhteistyölle ja Sahelin turvallisuusakatemialle (Sahel Security College)) koordinoidusti muiden asiaan liittyvien alueella toteutettavien toimien kanssa. EU korostaa aikovansa parantaa edellytyksiään kehittää turvallisuus- ja puolustusvalmiuksia Afrikassa, muun muassa turvallisuutta ja kehitystä tukevien valmiuksien kehittämisen (CBSD) avulla. Neuvosto toistaa jälleen, että säädösehdotus vakautta ja rauhaa edistävän välineen perustamisesta annetun EU:n asetuksen 230/2014 muuttamisesta olisi hyväksyttävä mahdollisimman pian.

4. EU kiittää G5 Sahel -ryhmän maiden, Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisön (ECOWAS) ja Afrikan unionin (AU) poliittista johtoa alueen turvallisuutta, kehitystä ja sovittelua tukevista ponnistuksista. Tältä osin neuvosto korostaa EU:n ja Sahelin alueen kumppanuuksien merkitystä ja ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että korkea edustaja osallistui ECOWASin huippukokoukseen 4. kesäkuuta 2017 Monroviassa sekä ulkoministerien ja G5 Sahel -ryhmän pysyvän sihteerin kolmanteen ministerikokoukseen, joka pidettiin 5. kesäkuuta 2017 Bamakossa.

5. EU toistaa pitävänsä tärkeänä tiiviin koordinoinnin varmistamista kaikkien turvallisuusalan toimijoiden kesken, Malin vakauttamiseen tähtäävä YK:n operaatio MINUSMA mukaan lukien, ja ilmaisee tyytyväisyytensä G5 Sahel -ryhmän valtionpäämiesten aloitteeseen G5 Sahelin yhteisten joukkojen perustamiseksi. EU on ilmoittanut ensimmäisenä osuudestaan aloitteen rahoitukseen, johon se on suunnitellut varaavansa 50 miljoonaa euroa. Tämä on tärkeä askel yhteisissä toimissa, joilla pyritään parantamaan turvallisuutta sekä torjumaan terrorismia ja rajat ylittävää järjestäytynyttä rikollisuutta, kuten ihmiskauppaa ja ihmisten, huumausaineiden ja ampuma-aseiden salakuljetusta, samalla ihmisoikeuksia kunnioittaen. Tältä osin EU kiittää Ranskaa sen toimista Barkhane-operaatiossa.

6. EU on tyytyväinen Malissa ja Sahelissa toteutettujen YTPP-operaatioiden, kuten EUCAP Sahel Mali, EUTM Mali ja EUCAP Sahel Niger, tuloksellisuuteen kunkin keskeisen toimeksiannon osalta sekä EU:n jäsenvaltioiden osallistumiseen näihin operaatioihin. Se korostaa, että YTPP-operaatioiden alueellistamistoimien siviili- ja sotilasulottuvuuksien toteuttaminen on käynnistettävä välittömästi alueellisen turvallisuusyhteistyön tukemiseksi. Tähän sisältyy eri vaihtoehtojen tarkastelu G5 Sahel -maiden yhteisten joukkojen tuen lisäämiseksi. Tässä alueellistamiseen tähtäävässä toimintamallissa otetaan huomioon myös EU:N toimet Libyan vakauttamiseksi, YTPP mukaan lukien.

7. EU vahvistaa sitoumuksensa osallistua muuttoliikettä koskeviin toimiin G5 -ryhmän maiden kanssa Vallettan toimintasuunnitelman viiden pilarin sekä kumppanuussopimuksen mukaisesti, myös palauttamisten osalta. Neuvosto kannattaa salakuljetuksen ja ihmiskaupan torjumiseen tähtääviä aloitteita sekä toimia, joilla tärkeimpien reittien varrella eläville yhteisöille tarjotaan vaihtoehtoista taloudellista toimintaa muun muassa EU:n erityisrahaston alaisten hankkeiden avulla. EU korostaa jälleen pyrkivänsä päättäväisesti edistämään yhteistyötä Sahelin alueen maiden ja Libyan kanssa tehostetussa rajavalvonnassa ja tilannetietoisuuden lujittamisessa, tukemaan Sahelin alueen maiden konsulipalveluja niiden kansalaisten avustetun vapaaehtoisen paluun helpottamiseksi ja heidän uudelleenkotoutumisensa tukemiseksi osana johdonmukaista toimintamallia keskeisten reittien virtojen patoamisessa, mahdollisten vaihtoehtoisten reittien valvonnassa sekä laittoman muuttoliikkeen ja pakkomuuttojen perimmäisten syiden käsittelemisessä.

8. EU tuomitsee jyrkästi kaikki Islamilaisen Maghrebin al-Qaidan, Daeshin ja Boko Haramin sekä niihin yhteyksissä olevien ryhmien terrori-iskut, jotka ovat kohdistuneet siviileihin ja valtion virkamiehiin, alueen asevoimiin ja turvallisuusjoukkoihin sekä YK:n rauhanturvaajiin ja ranskalaisiin joukkoihin, ja muistuttaa, että rikoksentekijät on saatettava oikeuden eteen vastuuseen teoistaan. EU toistaa tukevansa täysin MINUSMAa ja sen toimeksiannon jatkamisen yhteydessä kehottaa lähettämään riittävästi hyvin koulutettuja ja varustettuja joukkoja ja antamaan niille riittävät edellytykset, jotta ne pystyvät suorittamaan keskeiset tehtävänsä pohjoisessa ja samalla keskittämään toimiaan erityisesti Malin keskiosiin. EU kannustaa uusia kumppaneita osallistumaan MINUSMA-joukkojen muodostamiseen.

9. Neuvosto ottaa huomioon Sahelin vaikean turvallisuustilanteen ja nykyiset haasteet, mutta korostaa, että EU:n toimintamalliin tällä alueella kuuluu myös sen valtavan inhimillisen ja kulttuurisen rikkauden sekä sen kasvupotentiaalin tunnustaminen. Sahelin nuorisolla on keskeinen rooli alueen keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisessa. Tältä osin neuvosto on tyytyväinen G5 Sahel -ryhmän kanssa käynnistettyyn nuorisoaloitteeseen ja korostaa sen merkitystä tulevan viidennen Afrikka–EU-huippukokouksen kannalta. EU seuraa tiiviisti kysymyksiä, joita nuorisoedustajat ottavat esille Bamakossa 5. kesäkuuta 2017 korkean edustajan kanssa järjestettävässä nuorisotapahtumassa.